

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

NAMANGAN DAVLAT UNIVERSITETI

**5120300 - Tarix (mamlakatlar va yo'nalishlar bo'yicha) ta'lim
yo'nalishi bitiruvchilarining maxsus (umumkasbiy va
ixtisoslik) fanlar bo'yicha
attestatsiya sinovi**

DASTURI

2024/2025- o'quv yili

Tuzuvchilar:

Erqo'ziyev A.A. – NamDU Ijtimoiy fanlar fakulteti, Tarix kafedrası mudiri, dotsent, t.f.n.

Rasulov A.N. – NamDU Ijtimoiy fanlar fakulteti, Tarix kafedrası professori, t.f.d.

Madraximov Z.Sh. – NamDU Ijtimoiy fanlar fakulteti, Tarix kafedrası dotsenti, t.f.n.

Kuzikulov I.U. – NamDU Ijtimoiy fanlar fakulteti, Tarix kafedrası katta o'qituvchisi, PhD.

Dadamirzayeva G.A. – NamDU Ijtimoiy fanlar fakulteti, Tarix kafedrası dotsenti, PhD.

Xolmurodov B.R. – NamDU Ijtimoiy fanlar fakulteti, Tarix kafedrası dotsenti, PhD.

Norqo'ziyev D.R. – NamDU Ijtimoiy fanlar fakulteti, Tarix kafedrası katta o'qituvchisi, PhD.

Taqrizchilar:

Yusupov Z.U. – NamMTI Ijtimoiy fanlar kafedrası dotsenti, t.f.n.

Isxoqov B.B. – NamMQI Ijtimoiy fanlar kafedrası katta o'qituvchisi, PhD.

5120300-Tarix (mamlakatlar va yo'nalishlar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bitiruvchilarining maxsus (majburiy) fanlar bo'yicha attestatsiya sinovi dasturi Tarix kafedrasining 2025-yil 25-yanvardagi № 6-sonli majlisida muhokama qilingan hamda tasdiqqa tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri

A.Erqo'ziyev

5120300-Tarix (mamlakatlar va yo'nalishlar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bitiruvchilarining maxsus (majburiy) fanlar bo'yicha attestatsiya sinovi dasturi Namangan davlat universiteti Kengashining 2025-yil 30-yanvardagi № 6-sonli majlisida muhokama qilim tasdiqlangan.

Kengash kotibi

A.To'xtaboyev

I. UMUMIY QOIDALAR

1. 5120300-Tarix (mamlakatlar va yo'nalishlar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bitiruvchilarining maxsus (majburiy) fanlar bo'yicha attestatsiya sinovi dasturi (keyingi o'rinlarda – **Dastur**) O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2024-yil 13-dekabrda 836-sonli qarori bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim tashkilotlari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasini o'tkazish tartibi to'g'risida"gi Nizom, Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2020-yil 14-avgustdagi 418-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan "5120300-Tarix (mamlakatlar va yo'nalishlar bo'yicha) bakalavriat ta'lim yo'nalishining malaka talablari" (keyingi o'rinlarda – **Malaka talablar**) hamda Namangan davlat universiteti Kengashining 2020-yil 30-avgustdagi 1-sonli majlisida tasdiqlangan ta'lim yo'nalishi o'quv rejasining (keyingi o'rinlarda – **O'quv rejas**)i) majburiy fanlar blokidagi umumkasbiy va ixtisoslik fanlari o'quv dasturlari asosida tuzildi.

2. Maxsus (majburiy) fanlar bo'yicha attestatsiya sinovi (keyingi o'rinlarda – **Attestatsiya sinovi**) O'zbekiston Respublikasining oliy ta'limga oid qonun hujjatlarida belgilangan tartibga ko'ra, bitiruvchilarning Yakuniy davlat attestatsiyasi sinovlaridan biri hisoblanib, unda ta'lim yo'nalishi xususiyati, iqtidori va xohishiga ko'ra bitiruv malakaviy ishi yozish istagini bildirmagan, o'quv rejasidagi fanlarni va ta'lim dasturlarini to'liq o'zlashtirgan, belgilangan kreditlarni to'plagan hamda to'lov-kontrakt shartlarini to'liq bajargan bitiruvchi kurs talabalariga ishtirok etish uchun ruxsat beriladi.

3. Attestatsiya sinovi universitet Kengashi tomonidan tasdiqlangan 5120300-Tarix (mamlakatlar va yo'nalishlar bo'yicha) yo'nalishi o'quv rejasining majburiy fanlar bloki tarkibidagi umumkasbiy va ixtisoslik fanlar o'quv dasturlari asosida o'tkaziladi.

4. Attestatsiya sinovi fanlar mazmuniga qo'yiladigan talablar bilan bir qatorda, talaba tayyorgarligining Malaka talablarida bitiruvchiga qo'yiladigan umumiy talablarga javob bera olish darajasini aniqlashga yo'naltiriladi.

II. ATTESTASIYA SINOVI SHAKLI VA MUDDATI

5. 2024/2025-o'quv yilida 5120300-Tarix (mamlakatlar va yo'nalishlar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bitiruvchilarining Attestatsiya sinovi – axborot texnologiyalarini tatbiq etgan holda TEST shaklda o'tkaziladi.

6. O'quv yili yakuniga qadar Attestatsiya sinovi shakli o'zgartirilishi mumkin emas.

7. Attestatsiya sinovi universitet o'quv jarayoni grafigiga asosan, o'quv ishlari prorektori tomonidan tasdiqlangan muddatlarda o'tkaziladi va kamida bir oy oldin talabalarga yetkaziladi.

8. Attestatsiya sinovi Namangan davlat universiteti bazasida, talabalar sig'imiga qo'yiladigan texnik talablarga mos, Attestatsiya sinovi shaklidan kelib chiqib jihozlangan o'quv xonalari (hudud)da o'tkaziladi.

III. ATTESTATSIYA SINIVI SAVOLNOMASI

9. Attestatsiya sinovi savolnomasi ta'lim yo'nalishi Malaka talablarining

- bakalavrlarning tayyorgarlik darajasiga;

- kasbiy faoliyatga;

- umumkasbiy va ixtisoslik fanlariga qo'yilgan talablarni qamrab oladi.

10. Attestatsiya sinovi savolnomasi ta'lim yo'nalishi O'quv rejasining majburiy fanlar blokida keltirilgan quyidagi umumkasbiy va ixtisoslik fanlar dasturlari asosida shakllantirildi:

Arxeologiya va etnologiya fanidan Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari

1	Arxeologiyaning boshqa fanlar bilan aloqadorligi
2	Arxeologik tadqiqot metodlari
3	Arxeologiya va yordamchi tarix fanlari
4	Arxeologik manbalar va ularning turlari
5	Arxeologiyada "madaniy qatlam" tushunchasi va uning ifodalanishi
6	Arxeologiyada ishlab chiqarish inshootlari
7	Arxeologik davrlashtirish va uning zamonaviy usullari
8	Arxeologiya va tabiiy fanlar
9	Paleolit davri manzilgohlari
10	Mezolit davri manzilgohlari
11	Neolit davri manzilgohlari
12	Eneolit davri manzilgohlari
13	Bronza davri manzilgohlari
14	Temir davri manzilgohlari
15	Tosh qurollarning paydo bo'lishi va texnikasi
16	Markaziy Osiyoda mezolit davri madaniyati
17	Chust madaniyati va uning jahon sivilizatsiyasidagi o'rni
18	Zamonbobo madaniyati va uning jahon sivilizatsiyasidagi o'rni
19	Sopollitepa manzilgohi va uning arxeologiyasi
20	Sovet davrida O'zbekistonda arxeologiya fanining rivojlansih jarayonlari
21	Mustaqillik yillarida O'zbekistonda arxeologiya fanining rivojlanishh bosqichlari va xalqaro aloqalar
22	Buyuk Ipak yo'lining shakllanishi va rivojlanishi
23	Ilk o'rta asrlar davri arxeologiyasi
24	Rivojlangan o'rta asrlar davri arxeologiyasi
25	Arxeologiyada dala tadqiqot usullari
26	Etnologiya fanining shakllanish tarixi
27	Etnologiya faniga oid maxsus atamalar
28	Etnologiya fani metodlari
29	Moddiy madaniyat va uning turlari
30	Ma'naviy madaniyat va shakllanish bosqichlari
31	AQShda etnologiya fani taraqqiyoti
32	Buyuk Britaniyada etnologiya fani taraqqiyoti
33	Rossiyada etnologiya fani taraqqiyoti
34	O'zbekiston hududida ilk etnologik tadqiqotlarning vujudga kelishi va rivojlanishi
35	Mustaqillik yillarida O'zbekistonda etnologiya fani: yutuqlar va muammolar

36	Xalq og'zaki ijodi namunalari – muhim etnografik manba sifatida
37	Klassifikatsiya va uning turlari
38	Dunyoda ilk irqning vujudga kelish jarayoni
39	Dunyo xalqlarining til klassifikatsiyasi va uning turlari
40	Dunyo xalqlarining diniy tuzilishiga oid nazariyalar
41	Avstraliya va Okeaniya xalqlarining moddiy hamda ma'naviy madaniyati
42	Sharqiy Osiyo xalqlari antropologiyasi
43	Arab xalqlari etnologiyasi
44	Janubiy-sharqiy Osiyo xalqlarining etnogenezi va etnik tarixi
45	O'rta Osiyo xalqlarining moddiy va ma'naviy madaniyati
46	Afrika xalqlarining etnologik tavsifi
47	Yevropa xalqlarining an'anaviy bayramlari
48	Shimoliy Amerika xalqlarining xo'jalik tuzilishi
49	Janubiy Amerika xalqlarining antropologik va diniy tuzilishi
50	Hozirgi dunyodagi zamonaviy etnik jarayonlar

O'zbekiston tarixi fanidan Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari

1	O'zbekistonda Arxeologiyaning fan sifatida shakllanishi
2	O'zbekiston hududida paleolit davri
3	O'zbekiston hududidagi mezolit davri yodgorliklari
4	O'rta osiyo hududida neolit davri
5	O'zbekiston hududidagi bronza davri manzilgohlari
6	O'rta Osiyo hududlarida Eron ahmoniylariga qarshi kurash
7	O'rta Osiyoni makedoniyalik Iskandar tomonidan zabt etilishi va uning oqibatlari
8	O'rta Osiyo hududi salavkiylar hukmronligi davrida
9	Buyuk ipak yo'lining O'rta Osiyo xalqlari ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy taraqqiyotida tutgan o'rni
10	Insoniyat tarixida ibtidoiy dinlarning paydo bo'lish sabablari va roli
11	VI-VIII asrlarda So'g'd, Farg'ona va Xorazm, Toxariston, Choch va Eloqda siyosiy ijtimoiy-iqtisodiy hayot
12	Ilk o'rta asrlar davlatlari
13	VI-VII asrlarda madaniy hayot
14	Eftallar davrida ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy hayot
15	Turk hoqonligi hukmronligi davrida O'rta Osiyo
16	G'arbiy Turk xoqonligi
17	Arablar tomonidan Movarounnahrning zabt etilishi va oqibatlari
18	Arablar bosqiniga qarshi xalq ozodlik harakatlari
19	Somoniylar hukmronligi davrida davlat boshqaruv tizimi
20	Movarounnahr Qoraxoniylar hukmronligi davrida
21	G'aznaviylar davlati
22	Saljuqiylar davlati
23	Xorazmshoh anushteginiylar davlatining tashkil topishi va uning davlatchiligimiz tarixida tutgan o'rni
24	O'zbek xalqining etnik shakllanish jarayoni
25	IX-XII asrlarda islom dini va tasavvuf-tariqatlari
26	IX-XII asrlarda turkiy yozma adabiyot
27	IX-XII asrlarda me'morchilik, san'at va musiqa
28	Xorazm davlati va uning yuksalishi
29	Movarounnahrning mo'g'ullar tomonidan istilo qilinishi va oqibatlari
30	Mo'g'ullar bosqiniga qarshi kurash va Jaloliddin Manguberdi jasorati
31	Amir Temur buyuk davlat arbobi va sarkarda
32	Sarbadorlar harakati va uning taqdiri
33	Amir Temurning harbiy yurishlari va uning oqibatlari

34	Zahiriddin Muhammad Bobur davlat arbobi, sarkarda va shoir
35	Shayboniyxon va Shayboniylar davrida Movarounnahr va Xuroson
36	Ashtarxoniylar davlati
37	Shayboniylar va Ashtarxoniylar hukmronligi davrida Buxoro xonligida madaniy hayot
38	Jahon sivilizatsiyasida Boburiylar merosi
39	Buxoroda mang'itlar sulolasi xukmronligining boshlanishi.
40	Buxoro amirligida davlat lavozimlari.
41	Xiva xonligida siyosiy parokandalik va uning oqibatlari.
42	Qo'qon xonligini davlat tuzumi va boshqaruvi.
43	O'zbekistonda Mustaqillik Deklaratsiyasining qabul qilinishi va uning tarixiy ahamiyati
44	G'oya va mafkura tushunchalari
45	Mustaqil O'zbekistonda boshqaruv tizimining isloh qilinishi
46	O'zbekiston Respublikasida davlat hokimiyatining bo'linish printsipi va uning siyosiy ahamiyati
47	Mustaqil O'zbekistonda ko'p partiyaviylik tizimiga asos solinishi. Mustaqillik sharoitida siyosiy partiyalar faoliyati.
48	Islom Abdug'aniyevich Karimov xotirasini abadiylashtirish borasida amalga oshirilayotgan ishlar
49	Davlat arbobi va ijodkor Sharof Rashidovning O'zbekiston taraqqiyoti uchun xizmatlari
50	O'zbekiston Respublikasida Harakatlar strategiyasidan Taraqqiyot strategiyasiga

Jahon tarixi fanidan Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari

1	Qadimgi Misr to'g'risida ma'lumot beruvchi asosiy manbalar.
2	Qadimgi podsholik davrida Misr.
3	O'rta podsholik davrida Misr.
4	Yangi podsholik davrida Misr.
5	Ramzes II hukmronlik davrida Misr.
6	Sharqning qadimiy shaharlari.
7	Qadimgi Sharq mamlakatlarida tibbiyot.
8	Qadimgi Sharq mamlakatlarida astronomik bilimlar.
9	Qadimgi Yunoniston tarixi xaqida ma'lumot beruvchi asosiy manbalar.
10	Troya: afsona va haqiqat.
11	Krit-Miken madaniyati.
12	Sparta davlati. Spartacha tarbiya.
13	Afina davlati.
14	"Drakont qonunlari".
15	Solon islohotlari va ularning ahamiyati.
16	Pisistrat hokimiyati va islohotlari.
17	Klisfen islohotlari.
18	Rim imperiyasining qulashi va varvar davlatlarining tashkil topishi.
19	Xalqlarning buyuk ko'chishlari va varvar qiroliklarining vujudga kelishi.
20	Merovinglar davrida franklar davlatining ijtimoiy - iqtisodiy ahvoli.
21	Karolinglar davrida franklar davlatining ijtimoiy - iqtisodiy ahvoli.
22	Rimda papa davlatining tashkil topishi.
23	Buyuk Karl imperiyasi va feodal munosabatlarning taraqqiyoti.
24	Vizantiya imperiyasining tashkil topishi.
25	Yustinian davrida Vizantiya imperiyasining ijtimoiy - iqtisodiy ahvoli.
26	Vizantiya imperiyasida savdo va hunarmandchilikning taraqqiyoti.
27	Fridrix I Barbarossa va uning Italiyaga qilgan yurishlari.
28	El'ba daryosining o'ng tomonidagi yerlarning germanlar tomonidan istilo qilinishi.
29	Nemis feodallari tomonidan Boltiq bo'yini istilo qilinishi.
30	IX - XI asrlarda Germaniya hududlarida shaharlarning taraqqiyoti.
31	VIII - XI asrlarda Vizantiyada xalq harakatlari.
32	Vizantiyada Makedoniya sulolasi imperatorlarining agrar qonunlari.

33	IX - XI asrlarda Vizantiyada pravoslaviye cherkovi.
34	Eronda Sosoniylar hukmronligining o'rnatilishi.
35	Eronda moniylik va mazdakiylik diniy harakatlari.
36	Yevropa davlatlarida ijtimoiy xarakatlarning vujudga kelishi
37	Buyuk fransuz inqilobi va uning ahamiyati.
38	Napoleon Bonapartning mustamlakachilik urushlari.
39	Vena Kongressi.
40	Birinchi jahon urushidan keyingi yillarda Germaniya. Daues va Yung rejalari.
41	30-yillarda Germaniya. Fashizimni qaror topishi. A. Gitler siyosati.
42	Ikkinchi jahon urushi va uning oqibatlari. GFR va GDR ni tashkil topishi.
43	90-yillarda Fransiyaning tashqi va ichki siyosati.
44	Versal sistemasi davrida D.L. Djozj xukumati.
45	Shaxsga sig'inish va partiya yakkaxokimligi. OGPU va NKVD faoliyati.
46	Ikkinchi jahon urushi arafasida Rossiya davlatining tashqi siyosati.
47	Sovuq urushning tugashi va uning oqibatlari.
48	XX asr oxiridagi siyosiy o'zgarishlar va uning dunyo xaritasiga tasiri.
49	SSSR ni parchalanishi va uning oqibatlari.
50	XX asrda Markaziy Osiyo davlatlari.

Maxsus tarix fanlari fanidan Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari

1.	"Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar asarining" muallifi kim?
2.	Qadimgi Xitoyliklar o'z kalendarlarida hisob - kitob ishlarini necha yillik siklda olib borishgan?
3.	Oy taqvimini kamchiligini to'g'irlash uchun nima ishlar qilgan?
4.	Yuliy Sezar kalendarini qachon isloh qilgan?
5.	Qadimgi Eronliklar kalendar bo'yicha qaysi oyning 1- chi kuni Navro'zdir?
6.	1953 yil qaysi Davlat hukumati Birlashgan millatlar tashkilotiga jahon kalendarini isloh qilish bo'yicha memorandum taqdim etdi va uni BMTning bosh assambleyasida muhokama etishni so'radi?
7.	Ptolemey III Everget islohoti (Kanopus dekreti) nima?
8.	Vaqt jadvalining turli tizimlarida, ularning o'zaro kelishuvida o'zaro munosabatlarini o'rnatish qanday ataladi?
9.	"Reduksiya" atamasi nimani anglatadi?
10.	Hafta kunlari 10 kundan iborat bo'lgan xalqlar?
11.	"Tarixiy xronologiya"ga sistematzatsiyani olib kirgan, aniq tarjima usullarini ishlab chiqqan olimni aniqlang?
12.	23 soat 59 minut 93185781944994 sekund yoki 86400,002 sekund (2000 yil 1 yanvardan). Bunday vaqt oralig'i nima deb ataladi?
13.	365 sutka 5 soat 48 minut 46 sekund. Bunday vaqt oralig'i nima deb ataladi?
14.	Samoviy jism larning harakatining davriyligiga asoslangan katta vaqt oralig'ini hisoblash tizimi nima deb ataladi?
15.	Oy taqvimida bir oy qancha vaqtini o'z ichiga oladi?
16.	Quyosh taqvimida bir yil qancha vaqtini o'z ichiga oladi?
17.	Qaysi davlatda 304 kunlik taqvim amalda bo'lgan?
18.	Qaysi xalq taqvimida yilning davomiyligi 384 kun bo'lgan?
19.	Qadimgi Rimda taqvimiga qo'shiladigan oy nomi nima ataladi?
20.	1825-1826-yillarda yozilgan ikki jildlik «Matematik va texnik xronologiya» nomli asar muallifi kim?
21.	«Yerdagi ma'lum mamlakatlar va shaharlarning nomlari va har bir iqlimdagi xodisalar haqida» nomli asar muallifi kim?
22.	«Quyosh soatlari to'g'risida risola» nomli asar muallifi kim?
23.	O'z zamonasining mashhur olimi, 10 asrda «Ptolemey» laqabini olgan qomusiy olim kim edi?
24.	«Al osor al-boqiya an al-qurun al-xoliya» nomli asar muallifi kim?
25.	Har qanday samoviy jism sun'iy yo'ldoshining asosiy tanasi atrofida yulduzlarga nisbatan to'liq

	aylanishni amalga oshiradigan vaqt oraliq'i nima deb nomlanadi?
26.	Yerdan ko'rinadigan, yulduzlarga nisbatan quyoshning yillik harakati sodir bo'lgan samoviy sohaning katta doirasi nima deb nomlanadi?
27.	«Interkalatsiya» atamasi nimani anglatadi?
28.	Vaqtni o'lchash, hisoblash va taqvimning rivojlanish tarixini o'rganuvchi fan?
29.	“Vaqtni xazinasi” (“Thesaurus temporum” 1606) asar muallifi kim?
30.	“Vaqtni tuzatish haqida” (“Opus novum de emendatione temporum”) (1583) asar muallifi kim?
31.	“Kitob al-harakat as-samoviya va javomi' ilm an-nujum” (Samoviy harakatlar va umumiy ilmi nujum kitobi) nomli asar muallifi kim?
32.	GOST ISO 8601-2001 xalqaro standartga ko'ra 1 asr qaysi yildan boshlanadi?
33.	Tarixiy manbalarni aniqlash va o'rganish bilan bog'liq bo'lgan masalalar ustida ish olib boruvchi tarixi fanining tarkibiy qismini toping?
34.	Turli xil nishonlarni o'rganuvchi fanni toping
35.	Hujjatlarga qo'yilgan muhrlar orqali ularni qaysi davlat, hudud, idora, familiya yoki shaxsga tegishli bo'lganligini aniqlaydi.
36.	Qadimgi davrdagi o'lchov birliklarini tushunish va ularni zamonaviy birliklar bilan solishtirish, hujjatlarning yaratilgan joyi va vaqtini aniqlaydi
37.	Tarixda mavjud bo'lgan vaqt birliklari zamonaviy vaqt birliklariga taqqoslab bilish va hujjatlar yaratilgan joyini aniqlaydi.
38.	Qadimgi qo'lyozma hujjatlarni saqlash uchun tanlab olishda ularning muallifi, yaratilgan joyi, sanasini aniqlash va mazmunini o'qib tushinishda yordam beruvchi fan qaysi?
39.	Qadimgi qo'lyozmalarni o'qish, sanasini hamda aslini aniqlash maqsadida ularning yozma belgilari hamda boshqa tashqi alomatlarini o'rganuvchi fan?
40.	Qadimgi Rim imperiyasida centuria kabi o'lchov birliklaridan qaysi sohada foydalanilgan?
41.	Qadimgi Rim imperiyasida saeculum, annus, mensis, hebdomas, septimana kabi o'lchov birliklaridan qaysi sohada foydalanilgan?
42.	Qadimgi Rim imperiyasida 1480 m. ga teng bo'lgan masofa (uzunlik) o'lchovini aniqlang
43.	Rus davlatida gamets, shtof, kosushka, chetushka, charka, shkalik kabi o'lchov birliklaridan qaysi sohalarida foydalanilgan?
44.	O'rta Osiyo davlatlarida qo'llanilgan ambun, bujin kabi o'lchov birliklaridan qaysi sohalarida foydalanilgan?
45.	Islom davlatlarida lsba, Qabza, Shibr, Ziro, Qasaba kabi o'lchov birliklaridan qaysi sohalarida foydalanilgan?
46.	O'rta Osiyo davlatlarida qo'llanilgan saygu, gitcha kabi o'lchov birliklaridan qaysi sohalarida foydalanilgan?
47.	O'rta Osiyo davlatlarida qo'llanilgan katta pandjsir, katta charyak kabi o'lchov birliklaridan qaysi sohalarida foydalanilgan?
48.	Yorug'lik 1/299792458 sekund vaqt oraliq'ida vakuumda bosib o'tiladigan masofa nima deb nomlanadi?
49.	Seziy -133 atomi asosiy holatining ikki o'ta nozik sathlari orasidagi bir-biriga o'tishiga muvofiq keladigan nurlanishning 9 192 631 770 davri nima deb nomlanadi?

Manbashunoslik va tarixshunoslik fanidan Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari

1	Manbalarining asosiy turlari
2	Yozma manbalar
3	Epik yodgorliklar
4	Diplomatik hujjatlar, memuarlar, davriy matbuot
5	Manbalarni aniqlash va uning ilmiy ahamiyati
6	Manbalarni turkumlash
7	Qadimgi epigrafik manbalar
8	So'g'd hujjatlari O'rta Osiyoning o'rta asrlar tarixiga oid muhim manbasi
9	Arab tilidagi yozma manbalar
10	O'rta Osiyo tarixi aks etgan IX-XV asrlarda yozilgan arab tilidagi yozma manbalar
11	O'rta Osiyo IX-XV asrlar tarixiga oid forsiy yozma manbalar

12	O'rta Osiyoning XVI-XIX asrlar tarixiga oid fors-tojik tilidagi yozma manbalar
13	O'rta Osiyo haqida XVII asrgacha yozilgan yevropa tillaridagi yozma ma'lumotlar
14	Turkiston general-gubernatorligi kanselyariyasi materiallari O'rta Osiyo tarixiga oid manba
15	Turkistonni o'rgangan rus olimlarining asarlari tarixiy manba sifatida
16	O'zbekistonning XX asr tarixiga oid manbalar
17	O'zbekistonning mustaqil taraqqiyoti yillaridagi tarixiga oid manbalar
18	Tarixshunoslik fanining predmeti, maqsad va vazifalari
19	Tarixshunoslik tarix fanining maxsus sohasi va o'quv fani sifatida
20	Tarixshunoslikning rivojlanish bosqichlari
21	Tarixshunoslikda tadqiqotlarning tahlil qilish usullari
22	O'zbekistonda qadimgi davr tarixining o'rganilishi
23	O'zbekistonda o'rta asrlar tarixining o'rganilishi
24	O'rta asrlarda yaratilgan asarlarning tarixshunoslik jihatidan tahlili
25	O'rta asrlarda tarixnavislik maktablari an'analar
26	Mustaqillik yillarida qadimgi va o'rta asrlar tarixiga oid tadqiqotlar
27	“Temur tuzuklari”ning o'rganilishi
28	Mirzo Ulug'bek ilmiy merosining o'rganilishi
29	Zahiriddin Muhammad Bobur ilmiy merosining o'rganilishi
30	Amir Temur davri tarixining tarixshunosligi
31	Temuriylar davri tarixining o'rganilishi
32	Mustaqillik yillarida Amir Temur va Temuriylar davri tarixining tadqiq etilishi
33	Xorijiy davlatlarda temuriylar davri tarixiga oid tadqiqotlar
34	XVI-XIX asrning birinchi yarmida Yevropada O'rta Osiyo haqidagi tarixiy geografik tadqiqotlar
35	Xorijiy tadqiqotchilar tomonidan O'rta Osiyo xonliklaridagi ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy va madaniy hayot masalalarining o'rganilishi
36	Sharqshunoslarning O'rta Osiyoning qadimgi va o'rta asrlar tarixi, etnografiyasi, epigrafikasi va numizmatikasiga oid tarixiy asarlari
37	XIX-XX asrning boshlarida yaratilgan tarixiy-etnografik asarlar
38	Sharqshunoslarning tomonidan O'rta Osiyo xonliklarining Rossiya imperiyasi tomonidan bosib olinishi masalalarining o'rganilishi
39	XX asrning 20-30 yillarida tarix fani
40	O'zbekistonda sharqshunoslik
41	O'zbekistonda arxeologiya va etnografiyaga oid tadqiqotlar
42	Tarix fanida yangicha dunyog'arashlar
43	O'rta Osiyo mutafakkirlari, tarixchilari ilmiy merosini o'rganish borasidagi keng qamrovdagi jarayonning boshlanishi
44	O'rta Osiyo xonliklari tarixi tarixshunosligi
45	Manbashunoslikning fan sifatida rivojlanishi
46	XIX-XX asrning boshlarida Rossiya olimlari tomonidan O'rta Osiyoning o'rganilishi
47	Mustaqillik yillarida Buxoro amirligi tarixining o'rganilishi
48	Mustaqillik yillarida Xiva xonligi tarixining o'rganilishi
49	Mustaqillik yillarida Qo'qon xonligi tarixining o'rganilishi
50	Mustaqillik yillarida O'zbek davlatchiligi tarixiga oid ilmiy tadqiqotlarning olib borishi

O'zbekiston davlatchiligi tarixi fanidan Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari

1	Davlat boshqaruvining tarixiy ildizlari.
2	Davlat boshqaruvi tushunchasi va boshqaruv tasnifi.
3	Iqtisodiy, ijtimoiy, harbiy-siyosiy, hududiy funksiyalarga izoh bering.
4	Ilk davlatlar paydo bo'lishining ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy asoslari.
5	Ijtimoiy mansablar va boshqaruvning paydo bo'lish asoslarining sagdullaev a.s. Ma'lumotlari bo'yicha javob bering.

6	Davlatchilik paydo bo'lishidagi ayrim nazariyalari.
7	Jamiyat taraqqiyotining sivilizatsion ko'rinishi.
8	O'zbekiston hududlarida ilk davlatlar paydo bo'lishi va rivojlanishining davrlarga bo'linishi.
9	O'rta osiyoda ahamoniylar davri boshqaruv (mil.avv. VI-IV asrlar).
10	Kushonlar davlatchiligi.
11	Aleksandr makedonskiy davrida asos solingan shaharlar.
12	O'zbek davlatchiligi tarixida kushon davlatining tutgan o'rini.
13	«Avesto»-davlatchilik tarixini o'rganishdagi muhim manba.
14	Turk hoqonligida davlat boshqaruvi va mansablar.
15	Arab xalifaligi davrida movarounnaxr.
16	Eftalitlarning ijtimoiy-iqtisodiy tarixi.
17	Arab xalifaligi davlat boshqaruvi.
18	G'aznaviylar davlat boshqaruvida mansablar va xizmatlar.
19	Qoraxoniylarda mulkchilik va harbiy tizim.
20	Xorazmshohlar davlatida davlat boshqaruvi va siyosiy tizim. Harbiy boshqaruv.
21	Somoniylar davlat boshqaruvining o'ziga xosligi nimalarda kuzatiladi.
22	Amir Temur zukko, tajribali va siyosatdon, buyuk davlat arbobi.
23	O'zbekiston xududida rivoj topgan ilk shahar.
24	Qadimgi davlatlarning rivojlanish bosqichlari.
25	Harbiy demokratiya.
26	Buxoda mang'itlarning hokimiyat tepasiga kelishi.
27	Xiva xonligi hududining kengayishi va Xonlikning ma'muriy tuzilishi.
28	Abul'g'ozixonning etnik sohada amalga oshirgan islohotlari.
29	Qo'qon xonlarining boshqaruv sohadagi amalga oshirgan faoliyatlari.
30	Turkiston viloyatining tashkil etishi va boshqaruv tizimini joriy etilishi.
31	“Turkiston o'lkasini boshqarish to'g'risidagi Nizom” (1886-yil)ning o'lkani boshqarishdagi ahamiyati.
32	Turkiston musulmonlarini Muxtoriyatning Viloyatlar boshqaruvi va viloyat boshqarmalari faoliyati.
33	Jadidlarning milliy davlatchilik to'g'risidagi qarashlari.
34	TASSR ning tashkil etish va ma'muriy hududiy tuzilishi.
35	XXSR ning boshqaruv tuzilishi va faoliyati.
36	BXSR ning boshqaruv tuzilishi va faoliyati.
37	O'rta Osiyoda milliy hududiy chegaralanishni o'tkazilishi.
38	O'zbekiston SSRning tashkil topishi va ma'muriy-hududiy bo'linishi.
39	O'zbekiston sovet boshqaruvining mazmun-moxiyati.
40	O'zbekiston Kommunistik Partiyasida faoliyat olib borgan milliy kadrlar faoliyati.
41	N.A.Muxiddinov va Sh.R.Rashidovlarning O'zbekiston SSR ma'muriy boshqaruvidagi o'rni.
42	Mustaqil O'zbekistonda Prezidentlik institutining joriy etilishi.
43	Mahalla va Oilani rivojlantirish vazirligining tashkil etish zarurati va sababalari
44	Mustaqil O'zbekistonda Prezidentlik institutining joriy etilishi.
45	Mustaqillik Deklaratsiyasi va uning moddalari sharxi.
46	Mustaqil O'zbekiston Respublikasini avvalgi, sho'rolar zamonidagigi konstitutsidan nimalari bilan farq qiladi.
47	O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va uning boblari sharxi.
48	O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining iqtisodiy sohadagi vakolatlari.
49	O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining ijtimoiy-madaniy sohadagi vakolatlari.
50	Markaziy saylov komissiyasi faoliyati va saylov tizimidagi so'ngi islohotlar

Xalqaro munosabatlar va diplomatiya tarixi fanidan

Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari

1	Qadimgi Mesopotamiyada xalqaro munosabatlar va diplomatiya
2	Qadimgi Yunonistonda xalqaro aloqalar shakllari va xalqaro huquq ko'rinishlari

3	Ellinizm davrida xalqaro munosabatlar va diplomatiya.
4	Qadimgi Rimda xalqaro aloqalarning shakllari va diplomatiya idoralari.
5	Rim-Karfaen munosabatlari
6	Vizantiyada xalqaro va diplomatik aloqalar shakllari.
7	Buyuk Karl davlati va uning tashqi siyosati
8	XIV-XV asrlarda Yevropada xalqaro munosabatlar.
9	Xalqaro munosabatlar va diplomatiyaning rivojlanishiga Italiya shahar-davlatlarining ta'siri
10	Cherkov va xalqaro munosabatlari
11	O'rta asrlarda Xitoyda xalqaro munosabatlar va diplomatiya
12	Tan imperiyasining tashqi siyosati
13	Yagona arab davlatining shakllanishi va xalqaro munosabatlar
14	Sosoniylar davrida Eronning tashqi siyosati va diplomatiyasi
15	XV-XVI asrlarda Eronning xalqaro munosabatlari va diplomatiyasi
16	XV-XVI asrlarda Usmoniylar davlatining tashqi siyosati.
17	Lyudovik XIV tashqi siyosati.
18	AQSHning tashkil topishi va xalqaro munosabatlar
19	Fransiyada inqilob va xalqaro munosabatlar
20	Otto fon Bismark diplomatiyasi
21	Yevropada xavfsizlikni ta'minlash masalasi (1945-1990 yy.).
22	Yaqin va O'rta Sharqda xalqaro munosabatlar (1945-1990 yy.).
23	Yetakchi davlatlarning Uzoq Sharqdagi siyosati (1918-1939 yy.).
24	1854-1918 yillarda Yaponiyaning tashqi siyosati.
25	Fashizm va Yevropada xalqaro munosabatlar.
26	Afg'on masalasi xalqaro munosabatlar tizimida
27	Fridrix II-ning tashqi siyosati va diplomatiyasi (1740-1786 yy.).
28	XVIII asrda Angliyaning tashqi siyosati.
29	Yevropada diplomatik xizmatning shakllanishi
30	Mugaddas Rim imperiyasi va Papalik
31	Florensiya va Venetsiya xalqaro munosabatlar tizimida (XII-XV asrlar)
32	XVIII asrda Rossiya imperiyasining tashqi siyosati
33	Arab xalifaligi va Yevropa
34	Yevropa davlatlari va Usmoniylar imperiyasi (XVI-XVII asrlar)
35	Gabsburglar monarxiyasining tashqi siyosati (XVIII-XIX).
36	XVII asrda Ispaniyaning Yevropadagi ustivorligi
37	O'rta asrlarda Hindistonda xalqaro munosabatlar va diplomatiya
38	Qadimgi Yunonistonda Afina-Sparta raqobati
39	Filipp II tashqi siyosati va diplomatiyasi. Korinf kongressi (338-337 mil. avv. yillar).
40	Respublika davrida Rim diplomatiyasi va tashqi siyosati
41	Zamonaviy xalqaro munosabatlar tizimida BMTning tutgan o'rni
42	XIX asrning ikkinchi yarmida Germaniyaning tashqi siyosati
43	XX asrning ikkinchi yarmida mustamlakachilik tuzumining qulashi
44	XIX asr oxiri - XX asr boshida Italiyaning tashqi siyosati
45	Usmoniylar imperiyasi va XIX asrda ingliz-turk munosabatlari
46	Eron va Afg'onistonda ingliz-rus raqobati
47	O'rta asrlarda Xitoyda xalqaro munosabatlar va diplomatiya
48	Balqon yarim oroli xalqaro munosabatlar tizimida (XVII-XIX asrlar)
49	XVII-XVIII asrlarda Angliya-Gollandiya raqobati
50	Savdo kompaniyalari va xalqaro munosabatlar (XVII-XIX)

O'zbekiston madaniyati va san'ati tarixi fanidan

Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari

1	O'zbekiston ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy rivojlanish muammolari echimida san'at tarixining ahamiyati.
---	--

2	Qadimgi davrda O'rta Osiyoda hunarmandchilik, shaharsozlik madaniyatning san'at rivojida tutgan o'rni.
3	O'rta Osiyoda vujudga kelgan qadimgi davlatlar davrida san'at.
4	O'rta asrlarda O'zbekiston san'ati na taraqqiyot bosqichlari.
5	XVI-XIX asr birinchi yarmi O'rta Osiyo me'morchiligi, tasviriy san'at, miniatyura va amaliy san'at.
6	O'rta Osiyo Rossiya imperiyasi tarkibida: me'morchilik, musiqa, tasviriy san'at va ilm-fan rivoji.
7	XIX asr ikkinchi yarmi XX asrda O'zbekistonda me'morchilik, tasviriy san'at miniatyura va amaliy san'at.
8	XIX asr ikkinchi yarmi milliy ma'naviy qadriyatlarning qayta tiklanishi.
9	Ibtidoiy davr san'atiga oid manbalar.
10	Qadimgi Markaziy Osiyo san'ati.
11	Ilk o'rta asrlarda san'at rivoji.
12	IX-X asrlar Movarounnaxr san'ati.
13	Kamoliddin Bexzod va miniatyura san'ati.
14	Amir Temur qurdirgan san'at obidalar.
15	Amir Temur davrida kitobat san'ati.
16	Registon majmuasi.
17	Samarqand san'at obidalar.
18	Buxoro san'at obidalar.
19	Xiva san'at obidalar.
20	Toshkent san'at obidalar.
21	Farg'ona vodiysidagi san'at obidalar.
22	XVI-XIX asr birinchi yarmi O'rta Osiyo xalqlari san'ati.
23	XIX asr ikkinchi yarmi XX asrda O'zbekistonda me'morchilik, tasviriy san'at miniatyura va amaliy san'at.
24	Mustaqillik koshonalar.
25	Mustaqillik yillarida qurilgan maqbara va masjidlar.
26	Mustaqillik yillarida miniatyura san'atining rivojlanishi.
27	Ikkinchi jahon urushi yillarida fan, maorif va madaniyat.
28	Shayboniylar davrida adabiy-badiiy jarayon.
29	Mustaqillik yillarida O'zbekistonda kino san'ati.
30	Ashtarxoniylar davrida adabiy-badiiy jarayon.
31	Qo'qon xonligida me'morchilik sohasining rivoji.
32	Mustaqillik yillarida O'zbekistonda teatr san'ati.
33	Ashtarxoniylar davrida adabiy-badiiy jarayon.
34	Qo'qon xonligida me'morchilik sohasining rivoji.
35	Mustaqillik yillarida O'zbekistonda teatr san'ati.
36	Qo'qon xonligida musiqa-qo'shiqchilik va teatr.
37	Muhammad Rahimxon II davrida Xiva xonligida madaniy hayot.
38	Mustaqillik yillarida O'zbekistonda musiqa san'ati.
39	Qo'qon xonligida xattotlik san'ati taraqqiyoti.
40	Xiva madrasalari va ularda ta'lim jarayoni.
41	Mustaqillik yillarida barpo etilgan me'moriy obidalar.
42	Qo'qon xonligida askiyachilik va dorbozlik san'ati.
43	Buxoro amirligining tashkil topishi va madaniy taraqqiyoti.
44	Mustaqillik yillarida O'zbekistonda tasviriy san'at.
45	Mustaqillik yillarida O'zbekistonda kutubxonalar faoliyati.
46	Mustaqillik yillarida tarixiy xotiraning tiklanishi.
47	Mustaqillik yillarida ta'lim tizimi islohotlari va kadrlar tayyorlash.
48	Muhammad Rahimxon II davrida Xiva xonligida madaniy hayot.
49	Mustaqillik yillarida "Xotira va qadrlash" bayramining nishonlanishi.
50	Mustaqillik yillarida xalq sayili va gul bayrami.

Sharq allomalarining ilmiy merosi fanidan Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari

1	Musulmon Renessansi va uning vujudga kelishidagi tarixiy shart-sharoit.
2	Milliy istiqlol g'oyasi va O'rta Osiyo allomalarining ilmiy merosi.
3	O'rta Osiyodagi yirik ilmiy markazlar.
4	O'rta Osiyolik allomalar ijodida ilmlar tasnifi.
5	Diniy ilmlarning rivojlanishi.
6	Dunyoviy ilmlarning rivojlanishi.
7	Muso al-Xorazmiyning dunyo faniga katta xissa qo'shishi.
8	Muso al-Xorazmiyning aniq fanlar rivojiga qo'shgan hissasi.
9	Al-Xorazmiyning 20 dan ortiq asar yaratishi va uning ahamiyati.
10	Muso al-Xorazmiy "Baytul-Hikma" ning ilmiy mudiri.
11	Abu Abdulloh al-Xorazmiyning hayoti va ilmiy faoliyati.
12	Abu Abdullohning "Mafoth al-ulum" asarida ilmlar tasnifi.
13	Ahmad al-Farg'oniyning Marv va Bag'doddagi ijodiy faoliyati.
14	Ahmad al-Farg'oniyning astronomiyaga oid sakkiz asari va ularning ahamiyati.
15	Ahmad al-Marvaziyning Bogdod ilmiy maktabida tutgan o'rni.
16	Ahmad al-Marvaziyning "Ziji" va uning ahamiyati.
17	Hadis ilmining rivojidagi oltin davr.
18	O'rta Osiyolik buyuk muhaddislar.
19	Imom al-Buxoriy hadis ilmining sultoni.
20	At-Termiziyning hadisshunos alloma bo'lib yetishishi.
21	At-Termiziyning "Al-Jome'", "Ash-shamoil an-nabaviya" kabi asarlari va ularning ahamiyati.
22	"Saxix as-Sitta" haqida tushuncha bering.
23	Farobiyning buyuk faylasuf bo'lib shakllanishidagi omillar.
24	Farobiy ijodidagi Bag'dod va Damashq davri.
25	Farobiyning tabiiy-falsafiy qarashlari.
26	Qaffol Shoshiyning dunyokarashini shakllanishi.
27	Qaffol Shoshiyning fiqhiy bilimlarni o'rganishi.
28	Qaffol Shoshiy merosining ahamiyati.
29	Qaffol ash-Shoshiyning ustoz va shogirdlari.
30	"Javome" al-Kalim asarining xususiyati.
31	Moturidiyning sunniy e'tiqoti sofligi uchun olib borgan kurashi.
32	Moturidiyning dastlabki bilimlarni o'rganishi.
33	Moturidiy ilmiy merosining ahamiyati.
34	Xorazm Ma'mun akademiasining vujudga kelishidagi tarixiy shart-sharoitlar.
35	Abu Rayxon Beruniy Ma'mun akademiasining raisi.
36	Abu Rayxon Beruniy asarlarining ahamiyati.
37	Abu Ali ibn Sino zamonasining yetuk allomasi.
38	"Kitob al-Qonun fit-Tibb" asari tibbiyotdan yagona qo'llanma.
39	Abu Mu'yn an-Nasafiy islom iloxiyoti va kalom ilmini rivojlantirgan alloma.
40	Nasafiy Moturidiy ta'limotining davomchisi.
41	Nasafiy ilmiy merosining ahamiyati.
42	Kalom ilmi va Abu Mu'in an-Nasafiy ijodi.
43	Abu Mu'in an-Nasafiyning ustoz va shogirdlari.
44	"Bahr al-Kalom" asari va uning xususiyati.
45	Maxmud az-Zamaxshariyning islom madaniyatiga qo'shgan xissasi.
46	Maxmud az-Zamaxshariy asarlari va ularning ahamiyati.
47	"Al-Mufasssal fii-Nahv" asari arab tilini o'rganishda muhim manba.
48	Alisher Navoiy va uning adabiy me'rosi haqida ma'lumot bering.
49	Mirzo Ulug'bek va uning astronomik ilmiy me'rosi haqida ma'lumot bering.
50	Zahiriddin Muhammad Bobur va "Boburnoma" asari.

**Fan va texnika tarixi fanidan
Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari**

1	Qadimgi Mesopotamiyada fan
2	Qadimgi Misrda fan
3	Qadimgi Hindistonda fan
4	Qadimgi Xitoyda fan
5	Qadimgi Yunonistonda ilmiy bilimlarning rivojlanishi
6	Gerodotning "Tarix" kitobi va uning qadimgi dunyo tarixini o'rganishdagi ahamiyati
7	Platon akademiyasi
8	Aristotel antik olamning yirik mutafakkiri
9	Qadimgi Rimda ilmiy bilimlar
10	Pliniy va uning 37 kitobidan iborat "Tabiiy tarix" kitobi
11	IX-XI asrda musulmon Uyg'onish davri.
12	Sharq allomalarining dunyo ilmiy tafakkuri taraqqiyotiga qo'shgan hissasi
13	Markaziy Osiyolik allomalarning bashariyat ilmiy taraqqiyotiga qo'shgan ulushi
14	Imom al-Buxoriy va uning "Al-jome' as-sahih", "Al adab-al-mufrad" asarlari
15	Qaffol ash-Shoshiyning "Odob al- gozi" asari.
16	Mahmud az-Zamahshariy va uning ilmiy faoliyati.
17	Muso al-Xorazmiyning "Bayt ul-hikma" dagi faoliyati.
18	Ahmad al-Farg'oniy va uning "Samoviy harakatlar va umumiy ilmi nujum" kitobi
19	Ibn Sino va uning ilmiy faoliyati.
20	Abu Rayhon Beruniyning "Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar", "Hindiston", "Saydana" va "Geodeziya" asarlari
21	O'rta asrlarda Yevropa fani
22	Albert va Foma Akvinskiy O'rta asr Yevropasining buyuk donishmandlari
23	Karolinglar uyg'onishi
24	XII asrda Yevropada dastlabki oliy maktablar universitetlarning paydo bo'lishi.
25	G'arbiy Yevropada uyg'onish davri.
26	XIV-XVI asrlar Yevropada ilmiy bilimlar rivojida yangi davr
27	G'arbiy Yevropada uyg'onish davrining o'ziga xos xususiyatlari.
28	Markaziy Osiyoda Temur va temuriylar davri fan taraqqiyoti
29	Nizomiddin Shomiy va uning "Zafarnoma" asari.
30	Samarqand akademiyasi. Mirzo Ulug'bekning ilmiy faoliyati.
31	Boburnoma - muhim tarixiy ilmiy manba.
32	Yangi davr fani.
33	XVII asr oxiri XVIII asr boshlarida g'arbiy Yevropada texnika rivoji
34	XVII-XVIII asrlarda hozirgi zamon oliy matematikasiga asos solinishi va uning ahamiyati.
35	XVIII asr 60- yillarida Angliyada sanoat inqilobining boshlanishi
36	XVIII asrning oxiri XIX asrda ilmiy bilimlarning rivojlanishi
37	XVI-XIX asrlarda Markaziy Osiyoda fanning ahvoli
38	XX asrdagi muhim ilmiy kashfiyotlar.
39	Markaziy Osiyoda birinchi universitetning ochilishi va uning mintaqada fan rivojiga qo'shgan hissasi
40	Burhoniddin Marg'inoniy
41	Buyuk geografik kashfiyotlar va uning fanga ta'siri
42	N. Kopernik ulug' olim
43	Alisher Navoiy - ulug' mutafakkir
44	XX asr - ilmiy texnika asri
45	XX asrda O'zbekistonda fan
46	Mustaqil O'zbekistonda fan
47	XVII asrda mexanikada qo'lga kiritilgan yutuqlar
48	I. Nyuton va G. Leybnits faoliyati.
49	Rimda qurilash texnologiyalari.
50	Qadimgi Rim falsafasi

**Tarix falsafasi va tarix o'qitish metodikasi fanidan
Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari**

1	Tarix va falsafa tushunchasi. (Tarix mazmuni, tarixiy xotira, tarix fanining metodlari)
2	Tarixni falsafiy anglashning usullari. (Klassik va zamonaviylik tarixni o'rganishdagi ikki yunalish, qadim faylasuflarning tarixga oid fikrlari)
3	Antik davrda tarix falsafasi. (Antik davr tabiati va tarix koinot, miflar)
4	Xristian dunyoqarashi va tarix falsafasi. (Ilk xristianlik, ilk dunyoqarash, bibliya tarix)
5	Fandagi kashfiyotlarning tarix falsafasiga ta'siri. (Tarixi vaqt tushunchasi tabiiy fanlardagi qashfiyotlar)
6	Tarix falsafasi va metodologiya. (Tarixni anglashning usullari, arxeologiya, etnografiya, arxeografiya fanlarining yutuklari)
7	Avesto va tarixiy voqelik. (Zardushtiylik muqaddas ruhlar, yer, suv, tuproq, yulduzlar, olov)
8	Ilk xristianlikda muqaddas tarixning yaratilishi. (Bibliya va tarixiy voqealik, muqaddas tushunchalar Iisus Xristos, turli yo'nalishlar, inson parvarlik)
9	O'rta asrlar tarix falsafasining turli yo'nalishlari (O'rta asrlarda inson va dunyo, yevropa o'rtasida madaniyatining shakllanishida)
10	O'zbekistonning yangi tarixi va falsafiy dunyoqarash (Mustaqillik, Konstitutsiya, Oliy Majlis, qarorlar)
11	Tarix falsafasida tarixiy ongning tutgan o'rni (Jamiyat va individum, tarixiy bosqichlar va ularning uziga xos rivojlanishi ularning, inson ongiga ta'siri)
12	Qadimgi davr koinot tushunchasi (Ilohiy dunyo, inson daryoqarashi muqaddas tarix, vaqt haqidagi tushuncha)
13	O'rta asrlarda tarixiy rivojlanish masalasi. (O'rta asrlarda teologik tarix rivojlanishining bosqichlari, Boetsiy va yevropa madaniyati)
14	Tarixiy inqiloblar va tarix falsafasi. (Inqiloblarning turlari, sotsialogik, revolutsiya, demokratik o'zgarishlar va ularning oqibatlari)
15	Tarix falsafasi va falsafiy kategoriyalarning uyg'unlashuvi. (Tarixiy bosqichlar va inson dunyo qarashi, tarixiy haqiqat, bosqichma-bosqich rivojlanish)
16	Tarix falsafasi va antik davr mifologiyalari (Iliada va Odissey, Troya, Alpomish, Gurug'li)
17	Yunonisto tarix maktabi (Geradot va uning tarix maktabi, tarixni ilmiy tushunishning boshlanishi)
18	O'rta Osiyo mutafakkirlarining tarixiy qarashlari (Abu Rayxon Beruniy, Farobiy, Ibn Sino, Alisher Navoiy)
19	O'zbekistonning yangi tarixi yaratilishining asosiy yo'nalishlari (Mustaqillik, Konstitutsiya, Oliy Majlis, Bozor iqtisodiyoti, Demokratiya, Mustaqil tashki siyosat)
20	Tarix falsafasi fanining maqsad va vazifalari (Tarix fanining boshqa fanlar bilan aloqasi, tarixiy bosqichlar, insoniyat tarixi, qadimgi davlatlar tarixi, voqealardagi umumiylik va uziga xos xususiyatlari)
21	Tarix o'qitishda mahalliy o'lkashunoslik materiallaridan foydalanish
22	Tarix xonasini jihozlash
23	Tarix o'qitishda xaritalardan foydalanish.
24	Xarita turlari.
25	Tematik xaritalar.
26	Siyosiy xaritalar.
27	Maxsus xaritalar.
28	Xaritalardan foydalanishning ahamiyati.
29	Tarix o'qitishda texnik qurilmalardan foydalanish.
30	Pedagogik texnologiya
31	Tarix o'qitishda tarixiy o'lkashunoslikdan foydalanish.
32	Dars taxlili va uning maqsad va vazifalari
33	Zamonaviy ta'lim texnologiyasi tushunchasi
34	Yangi pedagogik texnologiyalar va ularning tarix ta'limidagi o'rni
35	Tarix darslari samaradorligini oshirib borishning asosiy omillari
36	Sinfidan tashqari ishlashda badiiy adabiyotlardan foydalanish.

37	Tarix o'qitish metodikasi fani to'g'risida umumiy ma'lumotlar
38	Tarix o'qitishda bosma matnlar bilan ishlash
39	Ta'limning amaliy uslubi
40	Tarix darslari, uning xillari va tuzilishi
41	Tarix o'qitishda ekologik ta'lim – tarbiyaning asosiyo'nalishlari
42	Ta'lim – tarbiya tizimida tarix o'rganishga integratsion yondoshish
43	Dars taxlilining maqsad va vazifalari
44	Milliy qadriyatlarni anglamoq Vatanni anglamoqdur
45	Tarix o'qitishda pedagogik va ta'lim texnologiyalari
46	Ta'lim islohati va tarix o'qitish usullarini takomillashtirish
47	Tarix o'qitish jarayonida bakalavriat talabalarining mustaqil faoliyatini oshira bilish usullari va yo'llari
48	Tarix o'qitishning og'zaki va ko'rgazmali usullari
49	Tarix o'qitishda ekologik ta'lim – tarbiyaning asosiy yo'nalishlari
50	Ta'lim – tarbiya tizimida tarix o'rganishga integratsion yondashish

**Tarixiy geografiya fanidan
YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI savollari**

1	Tarixiy geografiya fani, uning predmeti, asosiy vazifalari va yo'nalishlari.
2	Somoniy davlati tarixiy geografiyasi.
3	Mistaqillik yillarida O'zbekiston Respublikasida ijtimoiy-iqtisodiy hayot.
4	O'rta Osiyo hududida ibtidoiy jamoa davri tarixiy geografiyasi.
5	Tarixiy atlaslar va ularning xususiyatlari (shartli belgilar, izohlar)
6	O'zbekiston Respublikasining tarixiy geografiyasi (1991-2016-yy)
7	Arab xalifaligi davri kartografiyasi.
8	XIX asr oxiri – XX asr boshlarida Xiva xonligi xo'jaligi va tarixiy geografiyasidagi o'zgarishlar.
9	Sobiq SSSR davrida O'zbekiston SSR tarixiy geografiyasi va unda yuz bergan o'zgarishlar.
10	Tarixiy kartografiyaning paydo bo'lishi, bosqichlari va taraqqiyoti
11	XI – XII asrlarda O'rta Osiyoda geografik bilimlar.
12	1917-1924 yillar O'rta Osiyo tarixiy geografiyasi va unda yuz bergan o'zgarishlar.
13	Yunon tarixchilarining asarlarida O'rta Osiyo haqidagi tarixiy-geografik ma'lumotlar
14	Ashtarxoniy davri tarixiy geografiyasi va xo'jaligi
15	XXSR ning tarixiy geografiyasi.
16	IV–VI asrlarda O'rta Osiyo tarixiy geografiyasi va unda yuz bergan o'zgarishlar.
17	Amir Temur davrida O'rta Osiyo tarixiy geografiyasi.
18	BXSR va uning tarixiy geografiyasi
19	Rim tarixchilarining O'rta Osiyo tabiati haqidagi tarixiy geografik ma'lumotlari.
20	Saljuqiylar davri tarixiy geografiyasi.
21	Shayboniy davrida Buxoro xonligi tarixiy geografiyasi
22	IX- XII asr tarixiy geografik bilimlar
23	Xiva xonligida yaratilgan tarixiy asarlar va ulardagi tarixiy-geografik bilimlar taraqqiyoti.
24	Mahmud Qoshg'ariyning "Devonu lug'otit turk" asari va unda tarixiy-geografik ma'lumotlar.
25	O'rta Osiyoda mo'gullar davri tarixiy geografiyasi.
26	"Boburnoma" asari muhim tarixiy manba sifatida
27	Xiva xonligida Shayboniy davri tarixiy geografiyasi
28	XXSR ning tarixiy geografiyasi.
29	Milodiy I-IV asrlarda O'rta Osiyo tarixiy geografiyasi va undagi o'zgarishlar
30	Qo'qon xonligi tarixiy geografiyasi
31	Turkiston general-gubernatorligi davri tarixiy geografiyasi.
32	Farg'ona vodiysida ko'tarilgan istiqlochlilik xarakati va uning tarixiy geografiyasi (1918-1924).
33	Xorazmshoxlar davlati tarixiy geografiyasi.
34	Rossiya imperiyasiga qarshi O'rta Osiyoda ko'tarilgan qo'zg'olonlar tarixiy geografiyasi.
35	Arab xalifaligiga qarshi O'rta Osiyoda ko'tarilgan qo'zg'olonlar tarixiy geografiyasi.
36	XIX asr ikkinchi yarmi – XX asr boshlarida O'rta Osiyoda geografik-tarixiy bilimlar.

37	Miloddan avvalgi IV–I asrlarda O'rta Osiyo tarixiy geografiyasi
38	Arab sayyohlari va geograflarining asarlarida O'rta Osiyo tarixi, geografiyasi va toponimikasi (IX–XII asrlar)
39	Narshaxiyning "Buxoro tarixi" asari muhim tarixiy, geografik va toponimik manba.
40	Buxoro va Xorazmda sovet hukumatiga qarshi ko'tarilgan istiqlochlilik xarakati va uning tarixiy geografiyasi (1918-1924).
41	Eftallar va Turk xoqonligi davri tarixiy geografiyasi
42	Amir Temur va Temurilar davrida geografik bilimlar.
43	Kushon va Dovon davlatlari tarixiy geografiyasi
44	Chig'atoy ulusi davri tarixiy geografiyasi.
45	Tarixiy kartografiya
46	Qang' va Dovon davlatlari tarixiy geografiyasi.
47	Abu Rayxon Beruniy asarlarida tarixiy-geografik ma'lumotlar
48	Mahmud Qoshg'ariyning "Devonu lug'otit turk" asari va unda tarixiy-geografik ma'lumotlar.
49	O'rta Osiyoda mo'gullar davri tarixiy geografiyasi.
50	Rus sharqshunoslari tomonidan Qo'qon xonligi tarixi va Farg'ona vodiysi tarixiy geografiyasini o'rganilishi

**IV. ATTESTATSIYA SINOV NATIJALARINI
BAHOLASH MEZONI**

11. Attestatsiya sinovi bo'yicha talabalar bilimini baholash O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-son buyrug'i bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risida"gi Nizom talablari asosida amalga oshiriladi.

12. Attestatsiya sinovi bo'yicha talabalar bilimini baholashda 5 baholik tizim qo'llaniladi.

13. Talabaning Attestatsiya sinovidagi natijalari quyidagi mezonlar asosida baholanadi:

Talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, o'z bilimlarini amalda qo'llash imkoniyatlarini ochib beradi, topshiriq (mavzu)ning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda topshiriq (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – "5" (a'lo) baho;

Talaba mustaqil mushohada yuritadi, o'z bilimlarini amalda qo'llash imkoniyatlarini ochib beradi, topshiriq (mavzu)ning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda topshiriq (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – "4" (yaxshi) baho;

Talaba o'z bilimlarini amalda qo'llash imkoniyatlarini ochib beradi, topshiriq (mavzu)ning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda topshiriq (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – "3" (qoniqarli) baho;

Talaba mazkur Dasturni o'zlashtirmagan, topshiriq (mavzu)ning mohiyatini tushunmaydi hamda topshiriq (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega emas, deb topilganda – "2" (qoniqarsiz) baho.

14. Axborot texnologiyalarini qo'llash orqali o'tkaziladigan test sinovlarida har bir talabaga 100 (yuz) ta savoldan iborat test varianti taqdim etiladi.

Har bir test variantida mazkur Dasturga kiritilgan fanlarga doir savol (topshiriq)lar nisbati o'zaro mutanosib taqsimotda bo'lishi lozim.

Talaba bilimi Attestatsiya sinovida to'g'ri topilgan test savollari soniga nisbatan quyidagi taqsimotda baholanadi:

- 86 ta va undan ko'p savollarga to'g'ri javob berilganda – 5 (“a’lo”);
- 71 tadan 85 tagacha savollarga to'g'ri javob berilganda – 4 (“yaxshi”);
- 55 tadan 70 tagacha savollarga to'g'ri javob berilganda – 3 (“qoniqarli”);
- 54 ta va undan kam savollarga to'g'ri javob berilganda – 2 (“qoniqarsiz”).

Test shaklidagi Attestatsiya sinoviga 3 (uch) soat vaqt beriladi.

Test shaklidagi Attestatsiya sinovi talabalar sig'imiga qo'yiladigan texnik talablarga mos, kompyuterlar bilan jihozlangan o'quv xonalari (hudud)da o'tkaziladi.

15. Talaba baholash natijalaridan norozi bo'lgan taqdirda Attestatsiya sinovilari natijalari Komissiya tomonidan e'lon qilingan vaqtdan boshlab 24 (yigirma to'rt) soat davomida apellyasiya berishi mumkin.

Talabaning apellyasiya murojaati universitet rektori buyrug'i asosida tuziladigan Apellyasiya komissiyasi tomonidan 2 (ikki) kun ichida ko'rib chiqiladi va uning natijasi bo'yicha qaror qabul qilinadi.

V. ATTESTATSIYA SINOVI BO'YICHA TAVSIYA ETILADIGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI VA USLUBIY KO'RSATMALAR

16. Dasturni o'zlashtirish bo'yicha foydalanishga tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati:

Arxeologiya va etnologiya fanidan:

Asosiy adabiyotlar:

1. Archeology: The Basics, London First published 2001 by Routledge.
2. Ashirov A. Etnologiya. O'quv qo'llanma. 2- nashr. – T.: «YANGI NASHR», 2014.
3. History of civilizations of Central Asia Volume I,II. Unesco Publishing 2001.
4. Эгамбердиева Н.А. Археология. Ўқув қўлланма. – Тошкент, 2011.
5. Кабиров Ж., Сагдуллаев А. Ўрта Осиё археологияси. – Т.: «Ўқитувчи», 1990.
6. Markaziy Osiyo xalqlari etnologiyasi. Darslik. A.Doniyorov, A.Ashirov, O.Bo'riyev. – Toshkent, 2020.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Аннаев Т., Шайдуллаев Ш. Сурхондарё тарихидан лавҳалар. – Т., 1997.
2. Мартынов А.И. Археология. – М.: «Высшая школа», 2006.
3. Жабборов И.М. Ўзбек халқи этнографияси. – Т.: Ўқитувчи, 1994.

O'zbekiston tarixi fanidan

Asosiy adabiyotlar

1. Мирзиёев Ш. М. Янги Ўзбекистон стратегияси. – Т.: Ўзбекистон, 2022. – 464 б.
2. O'zbekiston tarixi. Oliy o'quv yurtlarining tarix fakul'teti talabalari uchun darslik / Mas'ul muharrir A.S.Sagdullayev. – Toshkent, 2019.
3. Новейшая история Узбекистана. – Ташкент. Адабиёт учкунлари, 2018. – 512 с.
4. 2017 – 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишлари бўйича Ҳаракатлар стратегияси. – Тошкент: Ўзбекистон, 2017.
5. Ўзбекистоннинг янги тарихи. 1, 2, 3-китоблар. – Тошкент.: Шарқ, 2000.
6. Ўзбекистон тарихи (1917-1991 йиллар). 1-2-том. Масъул муҳаррирлар: Р. Абдуллаев, Қ. Ражабов, М. Раҳимов. – Тошкент: Ўзбекистон, 2019.
7. Зиёев Х. Ўзбекистоннинг мустақиллик учун курашлари тарихидан. – Тошкент, 2000.

8. Эшов Б.Ж., Одилов А.А. Ўзбекистон тарихи. I - II жилд. – Тошкент: Янги аср авлоди, 2014.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi / <https://lex.uz/docs/-6445145>
2. “Ta’lim to’g’risida”gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni. 2020-yil 23-sentabr. O'RQ-637-son. / <https://lex.uz/docs/-5013007>
3. Мирзиёев Ш. М. Танкидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг қуналик қондаси. – Тошкент: Ўзбекистон, 2017. – 104 б.
4. Мирзиёев Ш. М. Қонун устуворлиги – инсон манфаатларини таъминлаш юрт тараққиёти ва фаровонлигининг гарови. – Т.: Ўзбекистон, 2017.
5. Мирзиёев Ш. М. Буюк келажатимизни мард ва олийжаноб халқимиз билан қураимиз. – Т.: Ўзбекистон, 2017.
6. Мирзиёев Ш. М. Халқимизнинг розилиги бизнинг фаолиятимизга берилган энг олий баҳодир. 2-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 2018. – 507 б.
7. Мирзиёев Ш. М. Нияти улуг халқнинг иши ҳам улуг, ҳаёти ёруғ ва келажаги фаровон бўлади. 3-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 2019. – 400 б.
8. Мирзиёев Ш. М. Миллий тикланишдан – миллий юксалиш сари. 4-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 2020. – 400 б.
9. “Авесто”. “Яшт” китоби. Ўзбек тилига М. Исмоқов илмий-илоҳий таржималари. – Т.: “Шарқ”, 2001.
10. Haydarov M. O'zbekistonda sovet davlat boshqaruv tizimi: bosqichlari va mohiyati (1925-1941 yy). O'quv qo'llanma. – T., 2019.
11. Madraimov A., Fuzailova U. Tarixiy manbashunoslik. O'quv qo'llanma. – T.: Fan, 2010.
12. Азамат Зиё Ўзбек давлатчилиги тарихи: (Энг қадимги даврдан Россия босқинига қадар). – Т., 2000.
13. Алимов И. А., Бўтаев А., Архившунослик. – Т., 1997.
14. Алимов И. Архившунослик. – Андижон, 2006.
15. Аскарлов А. Ўзбек халқининг келиб чиқиш тарихи. – Т., Ўзбекистон. 2015.
16. Ахмаджонов Россия империяси Марказий Осиёда. – Т., 2003.
17. Ахмедов Б. Ўзбекистон тарихи манбалари (қадимги замон ва ўрта асрлар). – Т., 2001.
18. Ахмедов Б.А. Ўзбекистоннинг атоқли тарихшунос олимлари. – Т., 2003.
19. Аъзамхўжаев С. Туркистон мухторияти. – Т.: Маънавият, 2000.
20. Бунёдоев З. Ануштегин Хоразмшоҳлар давлати (1097-1231). – Т.: “Ғафур Ғулом”, 1998.
21. Гафоров Ш. С. Тарих ва тақдир: Россия империясидан Туркистонга кўчирилганлар. – Т., 2006.
22. Гумилев Л.Н. Қадимги турклар. – Т., 2007.
23. Жабборов И. Ўзбек халқи этнографияси. – Т.: “Ўқитувчи”, 1994.
24. Замонов А., Тўхтабеков К. Бухоро хонлигида сиёсий ва ижтимоий-иқтисодий жараёнлар (Шайбонийлар сулоласи даври). – Т.: “Тафаккур”, 2018.
25. Замонов А.Т. Бухоро хонлигининг ҳарбий бошқаруви ва қўшин тузилиши (Шайбонийлар сулоласи даври). – Т.: “Баёз”, 2018.
26. Захриддин Мухаммад Бобур. Бобурнома. – Т., 1964.
27. Зиёев Х. Туркистонда Россия тажовузи ва ҳукмронлигига қарши кураш. – Т., 1998.
28. Зиёев Х.З. Буюк Амир Темур салтанати ва унинг тақдири. – Т.: Маънавият. 2008.
29. Иброҳимов А. Биз ким ўзбеклар. – Т.: “Шарқ”, 2000.
30. Исмоилова Ж. Фарғона водийсида миллий озодлик курашлари. – Т., 2003.
31. История Узбекистана. – Т.: Фан, 2012.
32. Қорақалпоғистон тарихи (1917-1994 йй.). – Нукус, 1995.
33. Маънавият юлдузлари. – Т., 2001.
34. Муртазаева Р. Х. Ўзбекистонда миллатлараро муносабатлар ва бағрикенглик. – Тошкент: Университет, 2007.
35. Мухаммаджонов А. Темур ва темурийлар салтанати. – Т., 1994.
36. Сагдуллаев А.С. Қадимги Ўрта Осиё тарихи. – Т., 2004.
37. Сагдуллаев ва бошқалар. Ўзбекистон тарихи: давлат ва жамият тараққиёти. – Т., 2000.
38. Саидкулов Т.С. Очерки историографии истории народов Средней Азии. часть I. – Т.: Ўқитувчи, 1990.

39. Тарих шохидлиги ва сабоқлари: чоризм ва совет мустамлакачилиги даврида Ўзбекистон миллий бойликларининг ўзлаштирилиши. \ Лойиҳа раҳбари, масъул муҳаррир: Д.А.Алимова. – Т.: Шарк, 2001.
40. Эшов Б.Ж. Ўзбекистон давлатчилиги тарихи. (Ўқув қўлланма). – Тошкент: Маърифат, 2009.
41. Эшов Б.Ж. Ўзбекистонда давлат ва маданий бошқарув тарихи. – Т.: Янги аср авлоди, 2012.
42. Юнусова Х.Э. Ўзбекистонда миллатлараро муносабатлар ва маънавий жараёнлар (XX аср 80-йиллари мисолида). – Тошкент: Abu matbuot-konsalt, 2009.

Jahon tarixi fanidan Asosiy adabiyotlar

1. Boynazarov F.A. Qadimgidunyotarihi. – Т., 2004.
 2. Jahon tarixi (I tom, I qism) / darslik. – Т.: “NAVROZ”, 2018. – 260 b.
 3. Jahon tarixi (Qadimgi Sharq, Qadimgi Yunoniston va Rim tarixi). O’quv qo’llanma. – Т.: “NAVROZ”, 2018. – 304 b.
 4. Urakov D., Tursunov R., Biykuziyev A., Xaynazarov B. Jahon tarixi. (Qadimgi Sharq, Qadimgi Yunoniston va Rim tarixi). O’quv qo’llanma. – Т.: Innovatsiya-Ziyo, 2020. – 290 b.
 5. Ражабов Р. Қадимги дунё тарихи. – Тошкент, 2009.
 6. Истории Древней Греции. под ред. В.И.Кузишина. – М., 2005.
 7. Истории Древнего Рима. под ред. В.И.Кузишина. – М., 2005.
 8. История средних веков. Под ред. С.П.Карпова, часть II М. МГУ. 2001.
 9. История средних веков Под ред. Г.В.Удальцовой и С.П.Карпова. 1-2 ч. М., Высшая школа. 2001.
 10. Эргашев Ш. Жаҳон тарихи. 1-2-3-4-қисмлар. – Т., 2019.
- #### **Qo’shimcha adabiyotlar**
1. Авдиев В.И. Қадимги Шарқ тарихи - Т., 1964.
 2. Курбанғалиева Р.Р. Ўрта асрлар тарихи. Ўқув методик қўлланма. - Т., Учпедгиз. 1991.
 3. Крушкел Ю.С. Қадимги дунё тарихи. I қисм - Т., 1973.
 4. Семёнов В.И. Ўрта асрлар тарихи. - Т., Ўқитувчи. 1973.
 5. Европа мамлакатлари ва АҚШ 1640 – 1918 йилларда. /А.Холлиев таҳрири остида. -Т., 2010.
 6. Новая история стран Европы и Америки. Второй период /Под ред. Е.Е.Юрковской и И.М.Кривогуза. – М., 1998.
 7. Nuriddinov E.Z., Ismatullayev F. Jahon tarixi. Darslik. – Toshkent, 2019.
 8. Редер Д.Г., Черкасова Е.А. Қадимги Дунё тарихи. – Тошкент: Ўқитувчи, 1974. – 340 б.

Maxsus tarix fanlari fanidan Asosiy adabiyotlar:

1. Bozorov O., Ahmedov R. va bosh. Yordamchi tarix fanlari. –Farg ona, 2015.
2. Do'stov A. Xronologiya va metrologiya –Qarshi, 2020.
3. Ishoqov M, Xudaynazarov I. Yordamchi tarixiy fanlar – Т., 2019
4. Ishoqov M. Yordamchi tarixiy fanlar. —Т., 2013.
5. Rahmonqulova Z. Xronologiya. - Т., 2013.
6. Szyman'ski J. Nauki pomocnicze historii. Warszawa, 2001: Wydawnictwo Naukowe PWN. 763 s.
7. Иофе В.Г., Чориев З.У. Хронология ва метрология. - Т., 2003.
8. Раҳмонқулова З. Хронология. - Т., 2006.
9. Саидбобоев З. Мутахассисликка кириш. - Т., 2006.
10. Саидбобоев З., Чориев З. Махсус тарихий фанлар асослари. - Т., 2017
11. Blahova Marie. Historicka chronologic Praga: Libri, 2001. 948 s.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Ishoqov M. Sodiqav Q. Qadimgi yozma yodgorliklar. –Т., 2000.
2. Ismoilov M., Sharopov A. Tarix atamallari lug'ati. - Т., 2013.
3. Trelease S.F. How to write scientific and technical papers. - Baltimore, 1958.
4. Абу Райхон Беруний. Ўтмиш халқлардан қолган ёдгорликлар. Танланган асарлар. - Т., 1968.
5. Володомонов Н.В. Календарь: Прошлое, настоящее, будущее. – М., 1987.

6. Драчук В.С. Рассказывает геральдика. – М., 1974.
7. Ермолаев И.П. Историческая хронология. – Казан, 1980.
8. Кучеров Т. Палеография. – Т., 1988.
9. Леонтьева Г.А., Шорин П.А., Кобрин Б.В. Вспомогательные исторические дисциплины. —М., 2002.
10. Мельцин М. Геральдика, нумизматика, сфрагистика, униформология. Вспомогательные исторические дисциплины. —М., 2006.
11. Селешников С. И. История календаря и хронология, - М., 1977.
12. Ўзбекистон Миллий энциклопедияси (барча томлари). - Т., 2000-2005 йиллар.
13. Умар Хайём. Наврўзнома. - Т., 1990.
14. Ҳакимов М. Туркистон халқлари қўллаган тақвимлар. - Т., 1999.
15. Aaronson S. Style in scientific writing. Current Contents. No. 2, 10 January, 1977.
16. Day Robert A. How to write a scientific paper. ASM News, 1975.

Manbashunoslik va tarixshunoslik fanidan Asosiy adabiyotlar

1. Madraimov A., Fuzailova G. Tarixiy manbashunoslik. O’quv qo’llanma. – Т.: Fan, 2010.
 2. Аҳмедов Б. Ўзбекистон тарихи манбалари (қадимги замон ва ўрта асрлар). Т., 2001.
- #### **Qo'shimcha adabiyotlar**
3. Абиджанова Д. Маверауннахр эпохи правления Амира Темура в англоязычной историографии 60-90-х годов XX в. Автореф. дис.... канд.ист.наук. – Ташкент, 2001.
 4. Алимова Д.А. История как история, история как наука. Т.1. История и историческое сознание. – Т.: Узбекистан, 2008.
 5. Алимов Ш. Изучение национальной политики в исторической литературе Узбекистана (20-30-е годы). - Автореф. дис. канд.ист.наук. – Т., 1994.
 6. Гарипов Р. Историографический ракурс некоторых аспектов политической и социально-экономической обстановки в Туркестане в начале XX века //O'zbekiston tarixi, 2001. - № 1. – С. 44-50.
 7. Илхомов З. Тарих фани методологияси. – Т., 2013.
 8. Саидбобоев З. Европада Ўрта Осиёга оид тарихий-картографик маълумотлар (XVI-XIX асрлар). – Т.: Фан, 2008.
 9. Саидкулов Т.С. Очерки историографии истории народов Средней Азии. часть I. – Т.: Ўқитувчи, 1990.

O'zbekiston davlatchiligi tarixi fanidan Asosiy adabiyotlar

1. Азамат Зие. Ўзбек давлатчилиги тарихи: (Энг қадимги даврдан Россия босқинига қадар). – Т.: «Шарк», 2000.
2. Буниёдов З. Ануштегин Хоразмшоҳлар давлати (1097-1231). -Т.: “Ғафур Ғулом”, 1998.
3. Замонов А., Тўхтабеков К. Бухоро хонлигида сиёсий ва ижтимоий-иқтисодий жараёнлар (Шайбонийлар сулоласи даври). – Т.: “Тафаккур”, 2018.
4. Зиёев Ҳ.З. Буюк Амир Темур салтанати ва унинг тақдири. – Т.: Маънавият. 2008.
5. Сағдуллаев А. ва бошқалар. Ўзбекистон тарихи: давлат ва жамият тараққиёти. Академия. - Т.: 2000.
6. Воҳидов Ш., Холиқова Р. Марказий Осиёдаги давлат бошқаруви тарихидан. Тошкент, Янги аср авлоди. 2006.
7. Эшов Б. Ўзбекистонда давлат ва маҳаллий бошқарув тарихи. Янги аср авлоди. 2012.

Xalqaro munosabatlar va diplomatiya tarixi fanidan Asosiy adabiyotlar

1. Black Jeremy. A History of Diplomacy. London. Reactions Books Ltd, 2010
2. Богатуров А. Д., Аверков В. В. История международных отношений. 1945–2008. – М., 2008.
3. Дубинин Ю. А., Мартышов Б. Ю., Юрьева Т. В. История международных отношений (1975–1991). – М.: Росспэк, 2006.
4. История международных отношений. Основные этапы с древности до наших дней / Под ред. Г. В. Каменской., О. А. Колобова., Э. Г. Соловьева. – М.: Логос, 2007.
5. Халқаро муносабатлар ва дипломатия тарихи / А. Холлиев таҳрири остида. – Т., 2009.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Амиров В. Б., Михеев В. В., Потапов М. А. Россия – Китай и США – Китай: отношения нового типа. – М., 2010.
2. Бажанов Е. П., Бажанова Н. Е. Многополюсный мир. – М., 2010.
3. Басовская Н. И. Столетняя война. 1337–1453. – М., 1985.
4. Белецкий В. Н. За столом переговоров: обсуждение германских дела послевоенных международных совещаниях и встречах. – М., 2009.
5. Бережков В. М. Страницы дипломатической истории. 4-ое издание. – М., 1999

O'zbekistonning madaniyati va san'ati tarixi fanidan Asosiy adabiyotlar

1. Abdullayev X.U. San'at tarixi 2-tom. – Toshkent: San'at. 2001.
2. Хожи Исмаилов Абдуллох. Марказий Осиёда Ислом маданияти. – Тошкент., Шарк. 2005.
3. Хомидов Х. XVI-XIX асрлар юртимиз маданияти тарихидан лавҳалар. – Тошкент: Шарк, 2009.
4. Ўзбекистон санъати (1991-2001 йиллар). – Т. Шарк, 2001.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Мирзиёев Ш.М. Миллий тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз. Т.1.-Тошкент.: Ўзбекистон. 2017.
2. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажигимизни мард ва олийжаноб халқимиз билан қурамиз. -Т.; Ўзбекистон. 2017.
3. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон маънафатларини таъминлаш - юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 24 йиллигига бағишланган тантанали маросимидаги маросимидаги маърузаси. - Тошкент.: Ўзбекистон. 2017.
4. Мирзиёев Ш.М. Ёркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. -Тошкент.: Ўзбекистон. 2017.

Sharq allomalarining ilmiy merosi fanidan Asosiy adabiyotlar

1. Ma'naviyat yulduzlari. -T.: Fan, 1999.
2. Islom ensiklopediyasi. -T., 2004.
3. Ibrohimov Abduqahhor Biz kim o'zbeklar. -T., 2001.
4. Milliy istiqlol g'oyasi: asosiy tushuncha va tamoyillar. -T., 2000.
5. Islom tasavvufi manbalari. -T., 2005.
6. Nizomiddinov N. Janubiy - Sharqiy Osiyo: diniy falsafiy ta'limotlar va islom. -T., 2006.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Abu Abdulloh Muhammad ibn Ismoil al-Buxoriy. Xadis 1-4 jild. - T., 1997.
2. Xoluoq Nurboqiy. Qur'oni Karimning ilmiy mo'jizalari. -T., 2002.
3. Abdurahmonov Abdulhay Saodatga eltuvchi bilim I-II kitob. - T., Movarounnahr, 2003.
4. Hamidov K. Olis – Yaqin yulduzlar. – T., 1990.
7. Xayrullaev M. O'rta Osiyoda ilk uyg'onish davri madaniyati. – T.: Fan, 1994.
8. "Imom al-Buxoriy va uning dunyo madaniyatida tutgan o'rni" mavzusidagi xalqaro ilmiy konferensiya materiallari. - Samarqand, 1998.
9. Moziydan taralgan Ziyo. Imom al – Buxoriy. – T., 1998.
10. Qayumov A. Ahmad Farg'oni. –T., 1998.
11. Zohidiy A. Turkistonda o'rta asr arab – musulmon madaniyati. –T., 1990.
12. Hamidov K. Olis – yaqin yulduzlar. –T., 1990.
13. Moziydan taralgan ziyo. Imom al – Buxoriy. – T., 1998.
14. At – Termiziy. Sahihi Termiziy. – T., 1993.
15. Buyuk allomalar 1-2 j. – T., 1998-2000.
16. To'liq Hayit. "Qoffol Shoshiy". - T., 2004.
17. Shayx Ismoil Maxdum. Toshkentdagi Usmon Mushafining tarixi. – T., 1995.
18. Muhammadrasul o'g'li A. "Qoffol Shoshiy ibrati", "Hidoyat", 2004.
19. Ibrohim Mikol o'g'li Veliev. Qoffol Shoshiy. Qisqacha ma'lumotnoma. –T.: Istiqol, 2005.
20. Abduqahhor Ibrohimov. Ma'mun akademiyasi. – T., 2005.

Fan va texnika tarixi fanidan

Asosiy adabiyotlar

1. Ревко П.С. Введение в историю науки и техники. Учебное пособие. – Таганрог: Изд-во Кучма, 2010. – 128 с.
2. Баходиров Р. Из истории классификации наук на средневековом Востоке. Т., 2000.
3. Фарб фалсафаси. Т., 2004.
4. Шермухамедова Н. Фалсафа ва фан методологияси. Т., 2005.
5. История науки и техники. Учебно-методическое пособие. /Под ред. Ткачева А.В. – СПб.: СПб ГУ ИТМО, 2006. – 143 с.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Мирзиёев Ш.М. Миллий тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз. Т.1.-Тошкент.: Ўзбекистон. 2017.
2. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажигимизни мард ва олийжаноб халқимиз билан қурамиз. -Т.; Ўзбекистон. 2017.
3. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон маънафатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 24 йиллигига бағишланган тантанали маросимидаги маросимидаги маърузаси. – Тошкент.: Ўзбекистон. 2017.
4. Алимова Д.А. Ўрта Осиёда жадидчилик. Янгиланиш йўллари, ислохотлар, мустақиллик учун кураш. Т., 2000
5. Булатов М.С. Космос и архитектура. Москва-Ташкент. 2009.
6. Бурхониддин Ал-Маргиноний. Хидоя. Т., 2000.
7. Наука Средней Азии и мировая цивилизация. Т., 2000

Tarix falsafasi va tarix o'qitish metodikasi fanidan

Asosiy adabiyotlar

1. Тошпўлатов Т., Гаффоров Я.Х. Тарих ўқитиш методикаси. (Дарслик). -Т., "Турон – иқбол" нашриёти 2010.
2. Нафасов А.К. Тарих фанини ўқитишда педагогик технологиялар. - Т., "Олам" нашриёти. 2011.
3. Зиёмухаммадов Б. "Педагогик маҳорат асослари". - Т., "ТИБ-КИТОБ", 2009.
4. Толипов Ў.К., Усмонбоев М. Педагогик технологияларнинг татбиқий асослари. Т., "Фан", 2006.
5. Гаффоров Я.Х. Махсус фанларни ўқитишда янги педагогик технологиялардан фойдаланиш усуллари. - Т., "Университет", 2008.
6. Тарих фанларини ўқитиш методикаси бўйича ўқув-услубий мажмуа. – Т., Низомий номидаги ТДПУ, 2018.

Qo'shimcha adabiyotlar

7. Гаффоров Я. Х., Гаффорова М. Г. "Ўзбекистон халқлари тарихини ўқитиш усуллари". - Т., "Университет" 1996.
8. Бабанский Ю. К. "Хозирги замон умумий таълим мактабларида ўқитиш методлари". Т., "Ўзбекистон", 1990.
9. Тошпўлатов Т., Гаффоров Я. "Тарих ўқитиш методикаси". Т., "Университет" нашриёти. 2002.
10. Фарберман Б. "Илгир педагогик технологиялар". - Т., "Фан", 2000.
11. Сафо Очил. Мустақиллик маънавияти ва тарбия асослари. - Т., "Ўқитувчи", 1997.
12. Қодиров Б. Таълим тизимидаги ислохотларнинг мақсад ва йўналишлари. - Т., "Ўзбекистон", 1999.
13. Тарих ўқитиш усуллари. Ўқув-услубий мажмуа. –Т., Университет. 2014.

Tarixiy geografiya fanidan

Asosiy adabiyotlar

1. Bregel Yuri. An historical atlas of Central Asia. – Leiden-Boston: Brill. 2003.

2. Harley and Woodward. The History of Cartography. Vol. 2. bk 2, Cartography in Traditional East and Southeast Asian Societies. – Chicago: University of Chicago Press, 1994.
3. Robin A. Butlin. Historical geography : through the gates of space and time. – New York, 1993.
4. Saidboboev Z. Tarixiy geografiya. O'quv darsligi. – T.: Noshir, 2010.
5. Саидбобоев З. Европада Ўрта Осиёга оид тарихий-картографик маълумотлар (XVI-XIX асрлар). – Т.: Фан, 2008.
6. Ҳасанов Ҳ, Сайёҳ олимлар. – Т., 1981.

Qo'shimcha adabiyotlar

7. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимига киришиш тантанали маросимига бағишланган Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги нутқ. – Т.: “Ўзбекистон”, 2016.
8. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 24 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маъруза. 2016 йил 7 декабрь, Ш.М. Мирзиёев. – Т.: “Ўзбекистон”, 2017.
9. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамиз. – Тошкент: “Ўзбекистон”, 2017.
10. Мирзиёев Ш.М. “Миллий тикланишдан миллий юксалиш сари”. – Тошкент, “Ёшлар нашриёт уйи”. 2019. -158 бет.
11. Абулғозихон. Шажараи турк. – Т., 1992.
12. Аминов О. XVI-XX асрларда Ўрта Осиёнинг Россия билан тарихий ва иқтисодий алоқалари. – Т., 1958.
13. Амир Темур жаҳон тарихида. – Т., 1996.
14. Бартольд В. В. Туркестан в эпоху монгольского нашествия. □ Соч. т. 1. – М., 1963.
15. Голубцов И. А. Вопросы исторической географии, архивоведения, археологии и источниковедения. – М., 1963.
16. Сагдуллаев А. Қадимги Ўзбекистон илк ёзма манбаларда. – Т., 1996.
17. Тарихий манбашунослик муаммолари / Республика илмий-амалий анжумани материаллари. – Т., 2008, 2013.

VI. YAKUNLOVCHI QOIDALAR

18. Dasturda belgilangan qoidalar O'zbekiston Respublikasi qonunlari, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmon va qarorlari, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining, shuningdek ta'lim sohasidagi vakolatli davlat boshqaruvi organlari tomonidan qabul qilingan qoida va me'yorlarga zid kelsa, yuqori turuvchi organlarda belgilangan qoida va me'yorlar amal qiladi.

19. Dastur Universitet Kengashi tomonidan tasdiqlangandan so'ng, yakuniy davlat attestatsiyasi boshlanishidan uch oy oldin talabalar e'tiboriga yetkaziladi hamda universitetning rasmiy saytiga joylashtiriladi.

20. Fakultet dekanlari tomonidan bitiruvchi kurs talabalariga mazkur Dastur asosida tayyorgarlik ko'rish va maslahatlar berish uchun zarur sharoitlar yaratiladi.